

Nr. 7. Juni 2002

Nu skal der fængsles !

- 65. Aflytning, brevhemmelighed og andet tys-tys
- 66. Varetægtsfængsling - Kære - Besøgstilladelser - Isolation - Børn - Sygdom - Surrogat - Kontakt med omverdenen
- 67. Lukkede døre og navneforbud, Tv-transmission og billeder

Register til hæftets indhold på bagsiden

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Landsforeningens bestyrelse:

Niels Forsby
formand, København

Michael Abel
Holbæk

Mogens Juhl
Odense

Steen Bech
København

Karen Marie Dyekjær
Esbjerg

Hans Kjellund
Århus

Mona Martens
Aalborg

Sven-Erik Poulsen
København

Ansvarshavende redaktør:

Elsebeth Rasmussen

Oplagstal: **1100**

Formandens adresse:

Nansensgade 45 A, 1366 København K

Telefon 33 36 90 10
Fax 33 93 66 81

Nu skal der fængsles!

"Politiet klar til topmødeslaget", lød en overskrift i slutningen af maj d.å. Der er anskaffet en masse udstyr, der skal lette anholdelserne af flere, end man ellers har været i stand til. Af flere avisartikler fremgår, at man rydder 150 pladser i Vestre Fængsel og opretter et beredskab på flere politistationer.

Københavns Byret har elskværdigt også stillet et beredskab på benene, så man forhåbentlig undgår sådanne marathonretsmøder, som man tidligere er stødt på ved omfattende uroligheder, se f.eks. Lf.Medd. 6/1998. Vil man dyrke varetægtsfængslinger i forbindelse med tidligere omfattende uroligheder, henvises derudover til f.eks. Lf.Medd. 97/1993 og 70/1998.

Den ligeledes beredvillige redaktør har fundet anledning til at skrive nogle små oversigtsartikler om tys-tys-sager, varetægtsfængslinger og retsmøder for lukkede døre. Disse omhandler ikke specielt borgerlige uroligheder som i de ovenanførte Meddelelser, men er en mere bred indføring, en slags grundlovshæfte, som det kan være praktisk at medtage til grundlovsforhør, hvor man sjældent kan forudse, hvilke sager og spørgsmål, der nu er på dagens menu.

Godt EU-topmøde til alle de forventningsfulde.

Aflytning, brevhemmeligheden og andet tys-tys

Retsplejelovens § 748, § 780, § 781, § 782, § 783, § 784 og § 799

Du er *advokat* for den, som indgrebet retter sig imod, ikke forsvarer.

Er der allerede en sag mod den pågældende, hvor der er beskikket en forsvarer, skal du være opmærksom på RPL § 748, stk. 2 og 3, i hvilket det hedder:

"Stk. 2. Forsvareren underrettes om alle retsmøder og er berettiget til at overvære dem. Er det ikke muligt at give forsvareren meddelelse, kan der kun afholdes retsmøder, som ikke kan opsættes. For så vidt angår de i stk. 1, 2. pkt., nævnte retsmøder (*tys-tys-sagerne, ER*) kan reglen dog fraviges, hvis hensynet til fremmede magter, til statens sikkerhed eller til sagens opklaring eller tredjemand undtagelsesvis gør det påkrævet. Afgørelsen træffes af retten efter politiets begæring. Forsvareren må kun med rettens samtykke videregive oplysninger, han har modtaget i retsmødet.

Stk. 3. Forsvareren er berettiget til at fremsætte bemærkninger og kort at få disse tilført protokollen, men dommeren bestemmer på hvilket tidspunkt af retsmødet, dette kan ske."

Det kan altså *undtagelsesvist* være påkrævet ikke at underrette den rigtige forsvarer. Men politiet er undertiden tilbøjelige til at vende om på hovedregel og undtagelse. Da du som en tilfældig advokat, der ikke kender sagen på forhånd, næppe kan yde samme kvalificerede protest som forsvareren, skal du som udgangspunkt gøre gældende i din klients interesse, at forsvareren skal have mulighed for at være tilstede og fremføre sine bemærkninger. Han skal i alle tilfælde orienteres om retsmødet og have lejlighed til at tage stilling til, om han vil være tilstede.

Som eksempel på en *undtagelse*, nedennævnte rockersag:

U.1997.705/2H S var sigtet for forsøg på manddrab og sprængning, og anklagemyndigheden anmodede om en telekendelse vedr. mobiltelefoner og bad samtidig om, at der ikke blev givet S' forsvarer underretning om det retsmøde, i hvilket begæringen skulle behandles, hvilken anmodning blev afvist af byretten, men taget til følge af landsretten. En anden advokat blev beskikket for S i medfør af retsplejelovens § 784. Under hensyn til, at politiet havde mistanke om, at flere personer, for hvem resultatet af indgrebet i meddelelshemmeligheden kunne have væsentlig betydning, havde medvirket til alvorlig kriminalitet, og til sagens karakter i øvrigt, tiltrådte Højesteret, at hensynet til sagens opklaring havde gjort det påkrævet undtagelsesvis ikke at give forsvareren meddelelse om retsmødet, jf. retsplejelovens § 748, stk. 2, 3. pkt.

Da det hele er meget tys-tys, henledes opmærksomheden på bestemmelsen i RPL § 785, stk. 1 in fine:

"Advokaten må ikke give de modtagne oplysninger videre til andre eller uden politiets samtykke sætte sig i forbindelse med den, overfor hvem indgrebet er begæret foretaget. Den beskikkede advokat må ikke give møde ved anden advokat, eller ved fuldmægtig."

Det her understregede skal forstås bogstaveligt. Heller ikke vore sekretærer må gøres bekendt med sagerne.

Udskrifterne fra retsmødet bliver sendt i særskilt dobbelt kuvert, påtrykt at den kun må åbnes af advokaten selv.

Eventuelle **kæreskrifter** skal vi skrive med egne fedtfingre. De, der ikke behersker skrivemaskine eller tekstbehandlingens mysterier, kan så glæde landsretten med at fremsende håndskrevne kæreskrifter. Oprindeligt, da reglerne blev indført, skrev den daværende formand for de københavnske beskikkede advokater, Henrik Steen Andersen, om problemerne med kæreskrifter, at hvis advokaten ikke ønskede at sætte sig til maskinen eller skrive i hånden, måtte man i givet fald kontakte byretten for at få sekretærbistand. Det er der næppe nogen, der har haft nødig.

Undertiden vil det praktiske problem kunne klares ved, at man til retsbogen får tilført de anbringender, der gøres gældende til støtte for et kæremål.

Det nemmeste omkring opbevaring af sagsakterne er, at man ikke tager dem med hjem, men overgiver dem til anklageren, når retsmødet er tilendebragt. Skal der skrives kæreskrift, vil jeg nu normalt tage forsvarergenparterne med til kontoret, hvor jeg så har et særligt sted at gemme dem, der ikke har noget med det sædvanlige journaliseringssystem at gøre.

Sagerne kan ikke journaliseres på navn. Man opfinder selv en betegnelse til dem, så heller ikke tavshedspligten i forhold til kontorets bogholder krænkes.

Der følges formentlig forskellig praksis med hensyn til, hvorledes retterne berammer fristforlængelserne i sagerne. Ved du det ikke, så spørg en ældre lokal kollega.

Der findes nogle særlige advokater af tys-tys-klasse A, der tager sig af sager vedr. forbrydelser mod offentlige myndigheder og statens sikkerhed. Det er en lille snæver kreds, og for dem gælder endnu mere specielle regler om sikkerheden på kontoret. De særlige problemer for denne udvalgte skare behandles ikke her i artiklen.

Nyere eksempler fra retspraksis:

Lf.Medd. 103/2001 Ø Ikke aflytningskendelse i narkosag på anonym politirapport, der ikke var understøttet af andre oplysninger. Byretten ville have tilladt det begærede.

U.2001.2526 H Ikke pligt til underretning til indsat om rumaflytning i et fængselslokale. Det er allerede i en – utrykt – højesteretskendelse fra 1988 fastslået, at den indsatte ikke antages at have rådighed over lokalerne.

U.2001.2524 H Ikke hjemmel til i narkosag at pålægge telefonselskab at oplyse identiteten af telekort til offentlige telefoner. By- og landsret ville give tilladelsen, men Højesteret fandt, at specificationskravet i RPL § 783, stk. 1, 2. punktum ikke var opfyldt.

U.2001.2196 Ø Ikke tilladelse til aflytning af beskikket forsvarers telefon vedr. ind- og udgående samtaler til Thailand, hvor S sigtede for røveri opholdt sig. Fandtes stridende mod RPL § 782, stk. 1 eller princippet heri samt de hensyn, der i øvrigt ligger bag reglen i RPL § 782, stk. 2.

U.2001.1276 H Ikke hjemmel til i RPL § 791 a, stk. 3 til at installere "snifferprogram" i en mistænks edb-udstyr. Den pågældende foranstaltning måtte mest nærliggende sidestilles med gentagen hemmelig ransagning. Landsretten havde villet tillade indgrebet. (*Vedtages diverse "terrorpakker" i 2002, bliver reglerne herom ændret*).

U.2001.945 Ø Spørgsmål om tilfældighedsfund i forbindelse med anden efterforskning mod anden person. Efter en samlet vurdering fandt landsretten det ubetænkeligt, at aflytningsmateriale, der var indhentet i en narkosag, kunne bruges i en sag om tyveri af 70.000 kr. i plads fra et pengeskab, hvilket forhold ikke i sig selv kunne begrunde aflytning.

U.2001.509 Ø Landsretten fandt det bedst stemmende med RPL § 788, at det var den byret, der havde truffet bestemmelse om indgrebet, der tog stilling til undladelse af underretning, selv om sagen nu verserede med tiltale for en anden byretskreds. Spørgsmål om anvendelse af materialet som bevismiddel måtte træffes af byretten, som behandlede straffesagen.

U.2001.509 Ø Fængslet in absentia for grov narkokriminalitet. Da sigtede var gået under jorden, men jævnligt ringede til sin mor, tillod landsretten, modsat byretten, aflytning af moderens telefon som værende af betydning for efterforskningen, jfr. RPL § 743.

U.2001.245 Ø Med retskendelse havde politiet fået at vide, at der var indløbet 500 samtaler på telefonmaster ved en bestemt adresse inden for to timer. Nu ville politiet have at vide, hvilke abonnenter, der konkret havde telefoneret. Landsretten fandt, at indgrebet var af en sådan art, at det ikke burde tillades uden lovhjemmel, og citerede i kendelsen de seneste forarbejder til L. nr. 229 21/4 1999 og den forudgående kendelse U 97.1021 H, hvor Højesteret afslog at imødekomme en begæring om teleoplysninger om, hvilke telefoner der i et nærmere angivet tidsrum havde været sat i forbindelse med hinanden via sendemaster i et område med en radius på 1 km fra en bestemt adresse. Det fremgår ikke af det seneste Ugeskriftreferat fra 2001, hvilken forbrydelse, der gav anledning til begæringen.

U.2000.2476 H Installation af pejleudstyr i en bil må anses for en særlig form for observation og sidestilles med observationsbegrebet i § 791 a. Da betingelserne for indgrebet var opfyldt, blev politiets begæring af Højesteret taget til følge. Landsrettens afslag på begæringen er gengivet i U 2000.1631Ø og Lf.Medd. 41/2000 Ø.

U.2000.1397 H Tilladelse til brevåbning af pakkeforsendelser fra flygtningecenter. Der var bestyret mistanke om, at asylsøgende fra Armenien sendte pakker med tyvekoster hjem, jfr. RPL § 781, stk. 4.

U.2000.952 V Selv om politiet af tekniske grunde havde måttet opgive at etablere en rumaflytning, indebar det, at de havde skaffet sig adgang til nogle lokaler, et sådant indgreb, at der var underrettingspligt, RPL § 788, stk. 1-3, medmindre betingelserne i bestemmelsens stk. 4 for at undlade dette var opfyldt.

U.2000.481 Ø Der var mistanke om flere gerningsmænd, og ud fra generelle betragtninger formodning om telefonisk kontakt mellem dem. Der var imidlertid ikke over for landsretten fremført bestemte grunde til at antage, at der i det angivne tidsrum var givet telefoniske oplysninger af betydning for sagen. Betingelserne i RPL § 781, stk. 1, nr. 1 ikke opfyldt.

Lf.Medd. 6/2000 B Anklagemyndigheden begærede efter nogle Nørrebro-uroligheder oplysninger om hvilke telefoner, der søndag aften til mandag morgen havde ført samtaler via sendemaster i Blågårdskvarteret, men fik ikke tilladelse hertil.
Københavns Byrets 25. afd., sag nr. 25350 m.fl./99, 21/12 1999

U.1999.2030 H Under efterforskning i narkosag imødekom byretten anmodning om tilladelse til telefonaflytning og indhentelse af teleoplysninger vedr. en række angivne telefonnumre og mobiltelefoner samt vedr. *"andre mobiltelefoner, der føres ved brug af taletidskort, som politiet i kraft af andre telefonaflytninger i sagskomplekset over for teleselskaberne kan dokumentere, at sigtede S har benyttet"*. Højesteret tiltrådte landsrettens afgørelse, hvorefter den kursiverede del af begæringen ikke opfyldte specifikationskravet i RPL § 783, stk. 1, 2. pkt. og derfor burde udgå.

U.1999.1771 Ø Ikke hjemmel efter RPL § 783 til telefonaflytning og teleoplysning, da abonnentnumre, SIM-kortnumre eller IMEI-numre ikke kunne angives.

U.1999.682 Ø Der var ikke oplysninger, der sandsynliggjorde, at der havde været anvendt mobiltelefoner under et røveri. Betingelsen i RPL § 781, stk. 1, nr. 1 derfor ikke opfyldt til at få oplysninger om brugen i et bestemt sendeområde.

U.1999.320 Ø I en sag med sigtelse for medvirken til drabsforsøg, var det oplyst, at der på gerningsstedet var kaldt op til en mobiltelefon eller personsøger. Politiet ønskede oplysninger om 998 opkald over 50 minutter. Da opkaldet på gerningsstedet skulle afgrænses over for et forholdsvist begrænset antal meddelelser eller samtaler, blev teleselskabet pålagt at meddele de ønskede oplysninger.

U.1999.178 V Indgående e-mail sidestillet med "anden tilsvarende telekommunikation", jfr. RPL § 780, stk. 1, nr. 1. Internetselskab pålagt at sikre og udlevere materialet til en sigtets nærmere angivet konto.

Lf.Medd. 89/1998 Ø T var sigtet efter ophavsretsloven, og politiet ville have fat i hans elektroniske post hos en internetudbyder, firmaet A. Heri fik politiet medhold.
Ø.L. 14. afd. kære nr. S-1831-98, 11/8 1998

U.1998.1741 Ø Aflytning i narkosag tilladt vedr. telefonsamtaler, der førtes fra Danmark via fastnettet til telefon, der ligeledes var fast installeret i Spanien, således at aflytningen udløstes af en opkaldende telefon i Danmark.

U.1998.1613 Ø I sag med sigtelse med overtrædelse af ophavsretsloven blev politiets begæring om at pålægge tredjemand at udlevere e-mail, som var placeret på sigtedes kontoradresse, efterkommet. Posten måtte sidestilles med post, der var kommet frem til sigtedes bopæl, jfr. RPL § 825, jfr. §§ 824 og 927.

U.1998.1484 Ø Postvæsenet havde åbnet en beskadiget forsendelse, der viste sig at indeholde kopier af 14 thailandske pas. Det gav mistanke om menneskesmugling. Politiet begærede rettens godkendelse af tilbageholdelse og standsning af forsendelsen. Byretten fandt ikke grundlag herfor, men landsretten fandt ikke, at postvæsnets tilbageholdelse og åbning af forsendelsen var et straffeprocessuelt indgreb omfattet af RPL kap. 71. Således som politiet havde modtaget materialet, fandtes betingelserne for at gøre sig bekendt med indholdet og standse det, for at være opfyldt.

U.1998.1412 V Retsplejelovens § 783 gav adgang til telefonaflytninger og indhentelse af teleoplysninger vedr. ikke blot bestemte telefonnumre, men også bestemte telefonapparater identificeret ved deres IMEI-nummer.

U.1996.1339 H Byretten pålagde to telefonselskaber at udlevere optegnelser over de telefoner, mobiltelefoner og andre kommunikationsapparater, der inden for et bestemt tidsrum på 8 timer havde været sat i forbindelse med hinanden under aktivering af sendemaster, der geografisk dækkede en bestemt adresse og et område, der lå inden for en kilometers afstand fra den nævnte adresse. Vestre Landsret ophævede kendelsen. Højesteret tiltrådte, at betingelserne for indgreb i meddelelseshemmeligheden, jf. retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 3, skulle være opfyldt for udlevering af oplysningerne i medfør af retsplejelovens § 827, stk. 1, jf. § 824, stk. 1. Da bestemmelsen i retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 3, omfattede et indgreb af den omhandlede karakter, og da betingelserne i retsplejelovens § 781, stk. 1, efter det oplyste var opfyldt, stadfæstede Højesteret byrettens kendelse.

U.1996.978 Ø I anledning af tyverisigtelse ønskede politiet oplysning om, hvornår og på hvilken sendemast to mobiltelefoner og en personsøger havde været i indbyrdes kontakt. Endvidere ønskedes PIN- og PUK-koderne for telefonerne udleveret. Foranstaltningerne måtte anses for indgreb i meddelelseshemmeligheden, og da betingelserne i retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3, ikke var opfyldt, ophævedes byrettens kendelse om udleveringen. Sigtelsen vedrørte alene tyveri.

U.1995.374 H Betingelserne i retsplejelovens § 781 for indgreb i meddelelseshemmeligheden skal være opfyldt, for at anklagemyndigheden i medfør af retsplejelovens § 827, stk. 1, jf. § 824, stk. 1, kan kræve lagrede teleoplysninger udleveret. Det var de ikke i det foreliggende tilfælde med forsikringssvig på 246.000 kr. i forbindelse med falsk anmeldelse af tyveri af bil.

Tidligere var hemmelige ransagninger ikke hjemlet i retsplejeloven, men efter en ændring pr. 1/7 1997 er det nu tilfældet. Der gælder dog forsat en begrænsning vedr. den personkreds, der er omfattet af vidneudelukkelsesgrunde.

U.1999.985 H Der fandtes ikke efter ordlyden at være tilstrækkelig klar hjemmel til, at en kendelse om tilladelse til ransagning efter § 799 kan udstrækkes til at omfatte mere end én ransagning inden

for den i kendelsen anførte periode. Landsrettens kendelse er gengivet i U.1998.1734 Ø. Byretten havde modsat de højere instanser tilladt at foretage flere hemmelige ransagninger i en fire-ugers periode.

U.1998.135 V Da der i et tilfælde, hvor politiet havde fået tilladelse til rumaflytning i en lejlighed, var risiko for, at indgrebet p.g.a. mulig eksistens af rumalarm i lejligheden ikke kunne hemmeligholdes ved sædvanlig anbringelse af rumaflytningsudstyr og under hensyn til sagens alvorlige karakter - mistanke om forsøg på manddrab - var det ikke et uforholdsmæssigt indgreb, at det tillodes politiet som led i rumaflytningen at få adgang til et tredjemand tilhørende loftsrum over lejligheden med henblik på anbringelse af aflytningsudstyr.

Problemet med tys-tys-sager er sjældent, at politiet vil have forlænget kendelserne, hvis der ikke i den forløbne periode er dukket noget interessant op. Det er trods alt en ret ressourcekrævende form for efterforskning. De juridiske problemer opstår snarere i forbindelse med udsættelse af underretningspligten. Det gøres undertiden gældende, at underretningspligten skal udsættes, selv om der ikke kom noget interessant frem, fordi man ved en senere lejlighed vil genoptage efterforskningen.

Det er generelt nemt for politiet at få udsættelse i sager vedr. rockere eller grov narkotikakriminalitet.

U.1997.609 V Politiet havde ved en fejl først efter udløbet af 14-dages fristen i retsplejelovens § 788, stk. 3, 2. pkt., over for byretten – men inden byretten havde foretaget underretning – fremsat begæring om udsættelse med underretning om et indgreb i meddelelshemmeligheden. Landsretten fandt det betænkeligt at fastslå, at det med formuleringen af bestemmelsen havde været tilsigtet at foreskrive en ubetinget pligt til straks at give underretning. Der var herved også taget hensyn til de alvorlige skadevirkninger, en sådan absolut pligt til underretning kunne medføre. Landsretten ændrede derfor byrettens kendelse og tog anklagemyndighedens begæring om udsættelse med underretning til følge.

Det fremgik ikke af Ugeskriftets diskrete referat, hvad sagen drejede sig om, men det blev oplyst, at politiet var midt i efterforskningen.

Efter en ændring i 1997 har man genindført adgangen til at benytte sig af tilfældighedsfund, men ikke under alle omstændigheder.

Lf.Medd. 81/1998 B Som biprodukt ved aflytning af en telefonboks i et andet sagskompleks fik politiet materiale, der førte til en sigtelse for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer. Politiet undlod at begære aflytningstilladelse i den nye sag. Byretten godkendte ikke, at materialet kunne anvendes.

Københavns Byrets 1. afd. nr. 6366/98, 15/4 1998

Den ovenfor gengivne kendelse i U 2001.975 Ø tyder derimod på, at Østre Landsret "efter en samlet vurdering" ikke har så meget mod tilfældighedsfund.

Varetægtsfængsling - Kære - Besøgstilladelser - Isolation – Børn – Sygdom – Surrogat - Kontakt med omverdenen

Retsplejelovens § 748, § 762, § 765, § 767, § 768, § 770 a og b, § 777 og § 969

Varetægtsfængsling - Kære

Mange afgørelser om varetægtsfængsling kæres af klienten, der enten slet ikke kan affinde sig med resultatet eller kærer, fordi han tror at tabe ansigt overfor politiet eller offentligheden, hvis han ikke kærer.

Landsretten kan udmærket behandle sagerne, uden at der er indgivet kæreskrift. Man har ikke indtrykket af, at behandlingen er stort anderledes, hvis der indgives kæreskrift. I alle tilfælde er begrundelserne sjældent mere omhyggelige eller individuelle, fordi der er indgivet kæreskrift. Kæreskrift kan, hvis der er kæret i retsmødet, fremsendes direkte til landsrettens justitskontor, i hastende tilfælde pr. fax (dog således at et underskrevet kæreskrift følger pr. brev, medmindre klienten i mellemtiden telefonisk er meddelt løsladt, eller det er landsretten selv, der beder om at få fremsendt kæreskriftet pr. fax). Det er en selvfølge, at byretten og anklagemyndigheden modtager kopi. Byretten, fordi dommeren her skal have mulighed for at udtale sig i forbindelse med kæremålet. Klienten skal, hvis han læser dansk, naturligvis også have en kopi, medmindre kæremålet drejer sig om noget, der er foregået, **uden** at han må få besked, f.eks. anholdelsesbeslutninger, telefonaflytninger, hemmelige ransagninger m.v.

Har man taget forbehold om kære for at have mulighed for at drøfte dette nærmere med klienten, eller afventer man noget, før man vil kære, skal kæremålet, som det er hovedreglen, fremsendes gennem byretten til landsretten, stadig med kopi til anklagemyndighed og klient som ovenfor.

For at det ikke skal blive for gråt og kedeligt, tager vi en lille sang på næste side:

KÆRE LANDSRET

Man blir så glad, når solen skinner

Jeg er altså advokat
ikke rød og rabiát,
men jeg skal forsvare de svages sag.
Grundlov holder vi i agt,
kom med mig til dommervagt,
så skal jeg fortælle dig alt om i dag:

Når alle andre går og klager
over at Brian laver bræk.
Så bli'r der dejlig mange sager,
så skidt at Brian, han er fræk.
Det er nu 5. gang,
han synger samme sang:
"Åh dommer med mig føl,
jeg er på rette køl.
Ja, glem de gamle, gamle sager,
hvis jeg skal ind, får jeg en knæk!"

Retten, den er kold og hård:
"Det er 3. gang i år,
at vi mødes her, så jeg fængsler dig.
Du kan sidde 4 u'er!"
Brian, han bli'r mægtig sur,
så han skriger op, laver stor ståhej.

Som advokat må jeg så kære,
skønt alle ved, det hjælper ik'.
Man kunne lissågodt la' være,
det siger al vor statistik.
Jeg ved jo, hvad der sker,
ja dommerne de ler,
de smækker stemplet i,
Brian går ikke fri.
Det hjælper ikke med en kære,
du hører samme melodi.

Næste sag er principiel,
så jeg har nok større held.
I den lille ret er om pladsen rift.
Kendelsen er meget hård.
Sagen stadigt tvivlsomt står,
så jeg iler hjem, skriver straks kære-
skrift.

Man kunne lissågodt la' være
som **arrestantens** advokat.
For Østre Landsret kort erklære,
at kendelsen er adækvat;
og det er ikke let
at nå til Højesteret,
5 sager på et år
som højst bevilling får.
Det er en sørgelig affære
at få et gunstigt resultat.

En tidligere konstitueret landsdommer har forklaret forfatteren, hvorfor stadfæstelsesprocenten på fængslingskendelser er så høj: "Man ændrer ikke byretskendelser, medmindre de er oplagt forkerte. Man vil nødigt gøre byretsdommerne nervøse."

Kære har normalt ikke opsættende virkning, hverken ved varetægtsfængslinger eller indgreb i meddelelshemmeligheden, jfr. RPL § 969, stk. 2. Du skal altså, hvis du vil prøve at forhindre et straffeprocessuelt tvangsindgreb, særskilt bede om opsættende virkning, hvilket dommeren så skal tage stilling til.

Det vil på den anden side også sige, at hvis retten i grundlovsforhør afslår fængsling eller opretholdt anholdelse, kan anklagemyndighedens kære af en kendelse om løsladelse ikke tillægges opsættende virkning, hvis den sigtede ikke hidtil har været fængslet, se Komm. Retsplejelov § 764, note 10 og § 760, note 13 og 18 med litteraturhenvisninger.

Der er en specialregel i RPL 969, stk. 3 vedrørende afgørelser om underretning om indgreb i meddelelshemmeligheden eller tilintetgørelse af materiale, der er tilvejebragt ved et sådant indgreb.

Der er jo mellem år og dag afsagt utallige fængslingskendelser, og enkelte af dem bliver jo også bragt i Ugeskriftet. Her hidsættes kun nogle få trykte afgørelser, men til gengæld lidt flere fra Landsforeningens Meddelelser:

U.2002.549H T var ved nævningeting fundet skyldig i overdragelse af ikke under 1 kg heroin, men sagen måtte gå om på grund af en nævnings inhabilitet. Det var ikke i strid med proportionalitetsprincippet i § 762, stk. 3 eller EMK, at T blev fortsat varetægtsfængslet efter § 762, stk. 2, nr. 1. Den nye domsforhandling var berammet til 2 måneder efter den første afgørelse.

U.2001.2444Ø T, der havde fælles forældremyndighed med hustruen H, anbragte i juni 2001 de to børn hos familie i Makedonien, og H fik en midlertidig afgørelse om overførsel af den fulde forældremyndighed i august 2001. Herefter kunne T varetægtsfængsles i medfør af RPL § 762, stk. 1, nr. 1 og nr. 2, som sigtet for overtrædelse af straffelovens § 215, stk. 1, jfr. § 261, stk. 1 ved at nægte at medvirke til, at børnene blev bragt tilbage til Danmark og overgivet i H's varetægt.

U.2001.1457H T var blevet prøveløsladt fra narkodom i maj 1998 med en reststraf på 1 år. I januar 2000 blev han fængslet på ny for ligeartet kriminalitet. Ved anklageskrift af februar 2001 blev der rejst tiltalte for indførsel af 600 kg hash, hvorefter varetægtsfængslingen blev forlænget. Højesteret bemærkede, at der ikke kunne ske varetægtsfængsling i medfør af RPL § 763, stk. 1, nr. 2, da prøvetiden var udløbet, men stadfæstede fængslingen i medfør af § 762, stk. 1, nr. 2 og stk. 2, nr. 1.

U.2001.1163V Under T's indlæggelse til mentalobservation lod retten afholde et retsmøde, hvortil T ikke var fremstillet, om indhentelse af oplysninger i medfør af RPL § 808. Landsretten hjemviste sagen til fornyet behandling. T burde have været underrettet om retsmødet, jfr. § 748, og det ville ikke have været forbundet med uforholdsmæssigt besvær at bringe ham til retsmødet, såfremt han

måtte ønske at være tilstede. (Se nedenfor side 188 om en tidligere noget vaklende praksis om personlig fremstilling til fristforlængelser).

U.2001.431H T6 var tiltalt for sammen med andre at have indført eller forsøgt at indføre ca. 700 kg. hash. Han, der havde erkendt medvirken til indførsel af ca. 150 kg hash, havde været varetægtsfængslet siden den 21. januar 2000, indtil den 14. juni 2000 i isolation. Indtil den 6. juli 2000 var fængslingsgrundlaget retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, derefter § 762, stk. 2, nr. 1. Domsforhandling var berammet til 21 dage i perioden fra den 23. januar til den 18. maj 2001. Højesteret tiltrådte, at der var særlig bestyrket mistanke om, at T6 havde overtrådt straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, ved med henblik på videreoverdragelse at have indført og forsøgt at indføre hash i Danmark i betydeligt omfang. Det var ikke af anklagemyndigheden gjort gældende, at T6 havde en central rolle i organisering og finansiering af indførslen. Under henvisning hertil og til den tid, T6 havde været varetægtsfængslet, samt til oplysningerne om tidspunktet for domsforhandlingen fandt Højesteret, at hensynet til retshåndhævelsen ikke kunne begrunde en fortsat varetægtsfængsling. T6 blev derfor løsladt.

Lf.Medd. 19/2002Ø T blev fængslet i grundlovsforhør sigtet for voldtægt på baggrund af oplysninger fra en dame K, som han havde fulgt hjem efter at have fundet hende i stærkt oprevet tilstand. Ved fristforlængelsen forelå nogle af resultaterne fra de tekniske undersøgelser. De pegede ikke på, at der skulle have fundet et samleje sted mellem T og K. Hertil kom, at T's adfærd med at følge K hjem uden at have mulighed for at skjule eller fjerne spor svækkede den begrundede mistanke. T blev således løsladt, og der blev ikke tillagt anklagemyndighedens kæremål opsættende virkning. Landsretten stadfæstede.

Ø.L. 20. afd. kære nr. S-4123-01, 23/11 2001

Lf.Medd. 5/2002Ø A og B havde været varetægtsfængslet i tæt ved 3 måneder sigtet i en narkosag. Anklagemyndigheden begærede fristen forlænget i yderligere nogle uger i isolation under henvisning til, at der i den følgende periode skulle være indenretligt forhør over en tredje sigtet i sagen, for hvem der allerede var truffet afgørelse om fortsat isolation. Byretten udtog af isolation, og landsretten stadfæstede.

Ø.L. 13. afd. kære nr. S-4155-01, 27/11 2001

Lf.Medd. 115/2001Ø En 15-årig blev fængslet i grundlovsforhør for 6 tasketyverier, som han erkendte. Han havde ikke tidligere været dømt, men havde et par verserende sigtelser, dels vedrørende hærværk, dels vedr. brugstyveri af knallert. En af de medsigtede blev løsladt. Den tredje var under 15 år.

Ø.L. 1. afd. kære nr. S 4046-01, 19/11 2001

Lf.Medd. 114/2001Ø T blev varetægtsfængslet den 22/6 2000 sigtet for besiddelse af 718 stk. Ecstasy tabletter med henblik på videresalg og i salg af 282 stk. Ecstasy tabletter. Ved fristforlængelsen den 10/7 oplyste anklagemyndigheden, at sagen endnu ikke var klar til afgørelse som tilståelsessag. Det var af de retskemiske erklæringer fremgået, at tabletterne indeholdt meget farlige stoffer. Det skulle undersøges nærmere og ville tage 2-3 måneder. Byretten fængslede, men landsretten løslod, da der ikke var en særlig bestyrket mistanke om, at T havde været bekendt med farligheden.

Ø.L. 4. afd. kære nr. S-2456-00, 11/7 2000

Lf.Medd. 102/2001Ø K var sigtet og blev varetægtsfængslet i byretten af hensyn til efterforskningen for at have opbevaret heroin og kokain for sin søn. Grundlovsforhøret blev behandlet for lukke-

de døre. Den følgende dag lod en (nu pensioneret) kriminalinspektør sig interviewe og gengav K's forklaring i Berlingske Tidende. Fængslingskendelsen blev herefter påkæret. Landsretten tiltrådte af de af byretten anførte grunde, at der var fængslet, men efter de af avisen meddelte oplysninger fandtes fængslingsgrundlaget ikke længere at være til stede, hvorfor K blev løsladt.

Ø.L. 4. afd. kære nr. S-2686-01, 8/8 2001

Lf.Medd. 18/2001Ø T blev for dokumentfalsk, tyveri, hæleri og afpresning m.v. idømt fængsel i 1 år og 3 måneder, heraf de 3 måneder betinget. Byretten traf bestemmelse om fortsat varetægtsfængsling. Landsretten løslod. (Under den senere ankesag blev fejlen vedr. længden af kombinationsdommes ubetingede del korrigeret af landsretten, der udmålte en samlet ubetinget straf på 9 måneder, jfr. Lf.Medd. 57/2002).

Ø.L. 7. afd. a.s. S-2266-00, 30/6 2000

Lf.Medd. 17/2001Ø T blev løsladt under en nævningesag, efter at en medtalt havde afgivet forklaring. Retshåndhævelsen krævede ikke fortsat fængsling, da T's medvirken til forsøg på indsmugling af op til 5 kg kokain var relativt begrænset.

Ø.L. 1. afd. N nr. S-3231-00, 22/12 2000

Lf.Medd. 121/2000Ø Kvindelig indbrudstyv med 6 tidligere domme for berigelseskriminalitet løsladt, trods gentagelsesrisiko, under hensyn til en nært forestående brystoperation for cancer. Altså et sjældent eksempel på proportionalitetsgrundsætningen i RPL § 762, stk. 3.

Ø.L. 20. afd. kære nr. S-1939-00, 29/5 2000

Lf.Medd. 120/2000H (Ikke i Ugeskriftet for den 16/5 2000) K blev oven på domsafsigelse i nævningeting varetægtsfængslet af landsretten uden opsættende virkning med henvisning til retshåndhævelsesarrest som følge af en dom på 3 års fængsel for narkotikakriminalitet. Højesteret løslod. Interessant er landsrettens begrundelse over for Højesteret for den skete fængsling.

Landsrettens tidligere kendelse om løsladelse forud for domsforhandlingen i Lf. Medd 91/1999

Lf.Medd. 117/2000Ø Fængslet i narkosag. Efter at politiet havde foranstaltet bevisfiksering gennem indenretligt forhør over vidne, blev K løsladt, da efterforskningen var tilendebragt.

Ø.L. 18. afd. kære S-3052-00, 7/9 2000

Lf.Medd. 101/2000B To sigtet for røveri i forbindelse med butikstyveri. Retten imødekom varetægtsfængsling, men ikke isolation. Formålet med varetægtsfængslingen ville kunne opnås ved, at de to sigtede blev anbragt i hvert sit arresthus.

Københavns Byrets afd. for Grundlovsforhør 20873/00, 19/8 2000

Lf.Medd 100/2000B T fundet i besiddelse af 8,72 g heroin med henblik på videresalg. Retten imødekom begæringen om fængsling, men ikke isolation.

Københavns Byrets afd. for grundlovsforhør 19187/2000, 30/7 2000

Lf.Medd. 93/2000Ø Udlænding sigtet for at have bistået andre med ulovlig indrejse varetægtsfængslet 26/4 1999. Landsretten løslod 8/6 1999 med henvisning til RPL § 768, da retten ikke fandt, at politiet og anklagemyndigheden havde fremmet undersøgelserne i sagen med tilstrækkelig hurtighed.

Ø.L. 20. afd. kære nr. S-1946-99, 8/6 1999

Lf.Medd. 83/2000Ø T på 18 år fængslet som sigtet for forsøg på voldtægt af jævnaldrende pige. Landsretten stadfæstede fængslingen, men ophævede isolationen. T blev siden løsladt, da de nødvendige afhøringer i omgangskredsen var foretaget.

Ø.L. 22. afd. kære nr. S-0866-99, 10/3 1999

Lf.Medd. 36/2000V Trods kønne proklamationer fra myndighederne er der fortsat ventetid på at få overført unge, der skal varetægtsfængsles, fra arresthuse til egnede institutioner. Der gengives en Årshushistorie, der endte med løsladelse og ny fængsling af 15-16 årige i den berømte skursag fra Århus, hvor en gruppe unge siden blev dømt for voldtægt mod en 14-årig pige.

V.L. 9. afd. S-0553-00, 8/3 2000

Lf.Medd. 27/2000V T var ved byrettens dom idømt 10 måneders fængsel. På grund af berammelsesproblemer ville han ved ankesagen have siddet godt 9 måneder i varetægt, heraf knap 6 måneder alene i afventen af ankebehandlingen.

Statsadvokaten forlangte tidligere berømmelse og eventuelt ombeskikkelse - sagen omfattede 5 tiltalte. Landsretten fastholdt berømmelsen og besluttede løsladelse af T, jfr. RPL § 762, stk. 3, trods at der var besluttet udvisning af T ved byrettens dom.

V.L. K afd., S-2643-99, 9/11 1999

Lf.Medd. 25/2000Ø Fotokonfrontation, der var behæftet med betydelige mangler, kunne ikke hverken i sig selv eller sammenholdt med sagens øvrige oplysninger begrunde en mistanke, der gav tilstrækkeligt grundlag for varetægtsfængsling.

Ø.L. 13. afd., kære S-3753-99, 29/10 1999

Lf.Medd. 18/2000Ø Udlænding sigtet for svindel med kreditkort. Anholdelsen opretholdt 3x24 timer, hvor det ikke lykkedes politiet at skaffe yderligere bevismateriale. I det følgende retsmøde blev fremsat ny sigtelse for forsøg på dokumentfalsk med hensyn til falsk førerbevis. En sigtelse, der allerede kunne være fremsat i det første grundlovsforhør. Byretten fængslede, landsretten løslod under dissens.

Ø.L. 12. afd. kære nr. S-0618-00, 16/2 2000

Landsforeningens Meddelelse 52/1999H=U.1999.1415H

A på 16 og B på 15 år blev den 28.05.1998 fremstillet i grundlovsforhør sigtet for et særligt farligt røveri mod en pengetransport, hvor de under anvendelse af et skarpladt haglgevær røvede 1,3 mill. kr. og 61.000 franske franc. De erkendte sig skyldige, men ville ikke oplyse medgerningsmænd, og blev fængslet i 13 dage i isolation. Landsretten stadfæstede og fandt ikke anledning til at ændre anbringelsen til surrogat. Ved kendelse af 10.06.1998 bestemte byretten, at varetægtsfængsling skulle ske i surrogat. Denne gang kærede anklagemyndigheden og fik medhold; landsretten udtalte: "...findes der i alt fald ikke på nuværende tidspunkt grundlag for at anordne fængslingsurrogat".

På baggrund af fremlagte lægeerklæringer, hvoraf fremgik, at de sigtede var fundet psykisk påvirkede af isolationsfængslingen, bestemte byretten den 17.06.1998, at de sigtede skulle anbringes i surrogat. Disse erklæringer havde ikke været landsretten bekendt forud for afsigelse af kendelse af 11.06.1998, og nu tiltrådte landsretten den 18.06.1998, at der skete surrogatfængsling.

Forsvarerne gjorde gældende, at landsrettens kendelse af 11.06.1998 var ulovlig eller uberettiget. Anklagemyndigheden gjorde principalt gældende, at kæremål til Højesteret savnede retlig interesse, idet de sigtede for længst var udtaget af isolation og siden dømt. Højesteret fandt fornøden retlig interesse i en realitetsbehandling af kæremålet og fandt bestemmelsen om, at A og B skulle forblive i isolation, ikke var berettiget, idet landsretten i stedet burde have truffet bestemmelse om anbrin-

gelse af A og B i egnede institutioner som fængslingsurrogat. (*Efter den seneste ændring af RPL § 770b, der ligger efter højesteretskendelsen, er resultatet endnu mere oplagt, tilføjer forfatteren.*)

Lf.Medd. 29/1999Ø T var tiltalt for omfattende handel med heroin. Han havde været varetægtsfængslet i isolation 5 måneder og 20 dage fra februar 1998 og blev efter indenretligt forhør udtaget af isolation. En uge efter blev et af vidnerne i sagen overfaldet groft i sit hjem af ukendte gerningsmænd, der skulle have oplyst, at T stod bag. T blev igen isoleret fra august 1998, men udtaget af isolation i december. Nævningesagen skulle først foretages i maj 1999.

Ø.L. 3. afd. N nr. S-4235-98, 1/12 1998

Lf.Medd 19/1999Ø To piger på 18 år varetægtsfængslet for røveri. Efter en måned kærede forsvareren med påstand om løsladelse under henvisning til den forventede sanktion, jfr. RPL § 762, stk. 3. Byretten besluttede, at de skulle forblive varetægtsfængslet. Landsretten løslod.

Ø.L. 8. afd. kære nr. S-3600-98, 7/10 1998

Lf.Medd. 15/1999Ø Sigtelse for drabsforsøg med pistol, fængslet på særlig bestyrket mistanke om overtrædelse af "i hvert fald" § 245. I byretten fængslet på bl.a. risiko for gentagelse, uagtet at der ikke var oplysninger om tidligere kriminalitet, samt isoleret. Landsretten fængslede både på kollusionsfare og retshåndhævelsesarrest, stk. 1, nr. 3 og stk. 2, nr. 2, men lod henvisningen til stk. 1, nr. 2 udgå, og fandt ikke grundlag for isolation.

Ø.L. 2. afd. kære nr. S-0374-99, 29/1 1999

Lf.Medd. 111/1998Ø T, der havde været varetægtsfængslet siden juli 1998 på kollusionsfare, blev ikke fremstillet til fristforlængelse i oktober cfr RPL § 767, stk. 1 in fine, idet dommeren fandt, at det ville være forbundet med uforholdsmæssige vanskeligheder at transportere ham fra København til Hillerød, også fordi rettens dommer var beskæftiget med andre retsmøder i de relevante timer. Landsretten var ikke enig i de uforholdsmæssige vanskeligheder, men tiltrådte fængslingen og isolationen - ikke i 20, men i 11 dage.

Ø.L. 1. afd. kære nr. S-3686-98, 13/10 1998

I modgående retning, men også større afstand, en nyere afgørelse fra **Fuldmægtigen 01.2001. s 17**: Fremstilling til fristforlængelse i Svendborg Ret af arrestant, der var anbragt i Vestre Fængsel, var forbundet med "uforholdsmæssige vanskeligheder". Der var tale om en forlængelse på 5 dage frem til domsforhandlingen. Landsretten tiltrådte byrettens afgørelse om den manglende fremstilling.

Ø.L. 4. afd. kære nr. S-2471, 13/7 2000, men se så også ovenfor U 2001.1163V om fremstilling under indlæggelse til mentalobservation.

Lf.Medd. 99/1998B Sigtelser for drabsforsøg er ikke altid lige velunderbyggede. Fængslet herpå i 8 uger, undervejs blev afgørelsen kæret. Da anklagemyndigheden frafaldt sigtelsen for drabsforsøg og bebudede anklageskrift med tiltale for straffelovens § 252, løslod byretsdommeren. Afgørelsen blev ikke kæret.

Københavns Byrets 8 afd. sag nr. 18783/98, 7/10 1998

Lf.Medd. 98/1998Ø Gambianer sigtet for 100 g kokain. Efterforskningen var slut, vidnerne alene politifolk. Byretten ville ikke løslade. Ni dage efter modtagelse af kæreskrift ændrede landsretten imidlertid kendelsen til løsladelse.

Ø.L. 12. afd. kære nr. S-2242-98, 25/6 1998

Lf.Medd. 88/1998Ø Varetægtsarrestant først sigtet for manddrab, men efter 4 måneder var der udfærdiget anklageskrift efter straffelovens § 245. Anklagemyndigheden fik ikke medhold i varetægtsfængsling efter § 762, stk. 2, nr. 2, efter byrettens opfattelse, fordi fængselsstraf ikke kunne komme på tale, kun psykiatrisk behandling. Efter landsrettens opfattelse tilsyneladende på et konkret skøn. T derfor løsladt af varetægtsurrogat.
Ø.L. 21. afd. kære nr. S-2966-98, 1/9 1998

Lf.Medd. 70/1998Ø 5 mennesker i alderen 17-24 år, hvoraf A og C var 17 år, var fremstillet i grundlovsforhør sigtet for overtrædelse af straffelovens § 134 a og § 119, stk. 1, i forbindelse med nogle optøjer, da et kendt medlem af Dansk Folkeparti skulle besøge Nørrebro. B, D og E på 21 år var tillige sigtet for forsøg på overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1 ved at have kastet mursten mod en af politiets biler, mens det uniformerede politi var i færd med at eskortere folketingsmedlemmet til en ventende politibil. Tre af de fem, herunder de to 17-årige, blev varetægtsfængslet i 13 dage, og kendelserne blev for tre af dem, der kærede, stadfæstet jfr. RPL § 762, stk. 1, nr. 3, samt stk. 2, nr. 2.
Ø.L. 20. afd. kære nr. S-1171-98, 26/3 1998

Lf.Medd. 40/1998Ø T blev sigtet for vold efter § 245, bl.a. slag med baseballkølle, der medførte hjernerystelse. Det var et gammelt mellemværende. Byretten fængslede, da T kørte rundt med slagvåben og tidligere var dømt for vold. Landsretten løslod, da hverken § 762, stk. 1, nr. 2 eller stk. 2, nr. 2, var opfyldt.
Ø.L. 3. afd. kære nr. S-4122-97, 11/11 1997

Lf.Medd. 39/1998V Nytårsslagsmål, hvorunder T trængte ind hos naboen, smadrede et champagneglas og brugte stilk og resten af glas til at snitte naboen i halsen, så denne var i livsfare, men blev reddet. Varetægtsfængslet en uge på efterforskning. Herefter ville byretten fængsle på retshåndhævelsesarrest, men landsretten løslod.
V.L. 5. afd. S-0056-98, 8/1 1998

Ved de mere almindelige forbrydelser er der en længstetid for **isolation**, jfr. RPL § 770 a, stk. 2:

"Fuldstændig isolation må ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 8 uger, medmindre sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover."

Se nærmere § 770 b om mindre indgribende foranstaltninger over for børn, unge og syge. Om **besøg** gælder § 771. Politiet kan give afslag på besøg eller forlange, at besøget er kontrolleret/overvåget, hvis der er fængslet efter RPL § 762, stk. 1, nr. 3.

U 1992.905 V. Varetægtsfængslingens øjemed fandtes ikke at afskære arrestanten fra at modtage besøg, idet der alene var fængslet på retshåndhævelsesarrest.

Der er ikke i loven fastsat regler for, hvor hurtigt og hvor ofte den indsatte skal have besøg, men se Lf.Medd hæfte 2 fra marts 2002 side 29ff, hvorefter Rigsadvokaten

svarer, at det synes at være almindelig praksis, at der tilstræbes afholdt et ugentligt besøg af en times varighed til varetægtsfængslede, der er undergivet besøgskontrol.

Isolerede varetægtsarrestanter vil normalt kun få besøg, mens de er hos politiet. Den indsatte skal selv hos politiet bede om besøg, hvis han er isoleret. Eller forsvareren kan gøre det for ham.

De ukontrollerede besøg foregår i fængslet. Den indsatte vil ofte skulle sende besøgstilladelser ud for at modtage besøg i fængslet, og der går 5-6 dage med papirusseri frem og tilbage, før familien kan aflægge det første besøg, bl.a fordi den besøgende skal skrive under på, at fængslet må indhente oplysninger om, hvorvidt den pågældende besøgende er tidligere straffet.

Afslag på besøg kan forelægges retten, derimod ikke anordning af brevkontrol. Modtager den varetægtsfængslede således trods begæring ikke besøg i den første uge, kan det overvejes at gå til retten, idet dette må betragtes som et afslag på besøg.

Forser den indsatte sig mod ordensregler i fængslet, kan han som led i disciplinær forfølgning blive enerumsanbragt og fra fængslet få anordnet, at han i en periode ikke må modtage besøg eller kun modtage kontrollerede besøg. F. eks. hvis der bliver fundet narkotiske stoffer hos ham, eller han i øvrigt gribes i at have ulovlig kontakt med omverdenen.

Det sker, at indsatte, selv om de ikke ønskes isoleret af politiet, vælger at gå i "frivillig isolation", f.eks. hvis de frygter overfald af medindsatte, enten fordi de har "sunget" om andre, eller hvis de er sigtet for sædelighedskriminalitet, særligt mod børn. Det er noget, som den indsatte aftaler selv med den pågældende arrest eller fængselsafdeling.

Europarådets Ministerkomité har i 1973 vedtaget nogle STANDARD MINIMUM REGLER FOR BEHANDLING AF INDSATTE, der her gengives fra Kriminalforsorgens grønne regelsamling vedr. varetægtsfængsling. Det hedder bl.a. i afsnit C, der omhandler "Indsatte, der er under arrest, eller som afventer rettergang":

"91. En varetægtsfængslet skal have lov til at modtage besøg og blive behandlet af sin egen læge eller tandlæge, hvis der er rimelig grund for hans anmodning, og han er i stand til at betale de udgifter, der følger deraf.

92. En varetægtsfængslet skal have lov til straks at underrette sin familie om sin tilbageholdelse, og han skal have rimelig lejlighed til at stå i skriftlig forbindelse med sin familie og sine venner samt personer, som han har en retlig interesse i at være i

kontakt med, og til at modtage besøg af dem, alene med de begrænsninger og med det tilsyn, der er nødvendigt i retsplejens interesse og af hensyn til sikkerhed og god orden i anstalten."

Europarådets Ministerkomité har ligeledes fastsat nogle reviderede regler for indsatte i 1987. Det hedder bl.a.:

"49.1. I tilfælde af at en indsat dør, bliver alvorligt syg, kommer alvorligt til skade eller overføres til en institution til behandling af psykisk sygdom eller afvigelse, skal institutionens leder straks informere ægtefællen, hvis den indsatte er gift, eller den nærmeste pårørende, og han skal under alle omstændigheder informere enhver anden, hvis navn forud er opgivet af den indsatte.

2. En indsat skal straks informeres om indtruffet dødsfald eller alvorlig sygdom hos nære slægtninge. I sådanne tilfælde og når som helst omstændighederne tillader det, bør den indsatte have lov til, enten under ledsagelse eller alene, at besøge den syge slægtning eller se den afdøde.

3. Alle indsatte skal have ret til straks at informere deres familier om frihedsberøvelse eller overførsel til en anden institution."

Nyere retspraksis om isolation:

Lf.Medd. 5/2002 Ø gengivet ovenfor side 185.

Lf.Medd. 100 og 101/2000B gengivet ovenfor side 186.

Lf. Medd. 83/2000Ø gengivet ovenfor side 187.

U.1999.1415H Fængsling i isolation og ikke i surrogat af unge røvere på 15-16 år indebar en helbredsrisiko. Højesteret fandt, at den fortsatte bestemmelse om anbringelse i isolation ikke var berettiget, idet landsretten i stedet burde have truffet bestemmelse om anbringelse af A og B i egnede institutioner som fængslingssurrogat. Gengivet ovenfor side 187.

Dette gælder så meget des mere efter de i forhold til Højesterets afgørelse ændrede regler i § 770 b.

Lf.Medd. 79/1999V T var varetægtsfængslet bl.a. efter § 762, stk. 1, nr. 3, men efterforskningen var afsluttet, og han var ikke isoleret. Byretten ville ophæve besøgskontrollen. Landsretten ændrede under dissens afgørelsen. T havde siddet varetægtsfængslet fra 30/3 1999 sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191.

V.L. 6. afd. nr. S-1746-99, 15/6 1999

Lf.Medd.29/1999Ø gengivet ovenfor side 188.

Lf.Medd. 24/1999Ø Politiets besøgskontrol ophævet, da det ikke var oplyst, hvilke personer politiets beslutning om besøgskontrol omfattede.
Ø.L. 6. afd. nr. S-3060-98, 25/8 1998

Lf.Medd. 15/1999Ø gengivet ovenfor side 188.

U.1992.905V Varetægtsfængslingens øjemed fandtes ikke at afskære arrestanten fra at modtage besøg, idet fængslingen alene var sket i medfør af § 762, stk. 2, nr. 1 (retshåndhævelsesarrest).

Børn under 18 år

Overvej dørlukning efter RPL § 29, stk. 2, nr. 1, subsidiært referat- eller navneforbud efter RPL §§ 30-31, se nedenfor Lf.Medd. om **Lukkede døre**.

Den mødende retsrepræsentant fra kommunen skal helst have overblik over de forskellige anbringelsesmuligheder, hvis der bliver anordnet fængslingssurrogat. Se i øvrigt under **Surrogat**. Sikrede institutioner for unge praktiserer ikke isolation, men der kan godt anordnes besøgs- og brevkontrol. Politiet plejer dog at være fremkommelige med, at forældrene må besøge den unge uden kontrol.

Særligt med hensyn til børn skal det påses, at der bliver givet underretning om en eventuel frihedsberøvelse til familien, jfr. nedenfor om vejledning til anholdte.

Nyttige adresser på ungdomsinstitutioner:

Sønderbro, Amagerfælledvej 59, 2300 København S, tlf. 3317 6570 / 3317 6580

Spidsen, Sølagervej 40, 3390 Hundested, tlf. 4793 7574

Nøddebakken, Bakager 20, 4050 Skibby, tlf. 4752 8467

Løkkegården, Højbjergvej 29 A, 3200 Helsinge, tlf. 4879 3905

Bakkegården, Egebjergvej 102, 4500 Nykøbing Sj. 59965920/59965940

Egely, Billeshavevej 49, 5500 Middelfart, tlf. 6440 1637

Koglen, Timlundvej 44 B, 7270 Stakroge, tlf. 9699 2188

I Københavns Kommune kommer retsrepræsentanterne fra:

Den sociale Døgnvagt, Bernstorffsgade 15, 1577 København V, tlf. 3317 3333.

Sygdom

Lider arrestanten af abstinenser eller sygdomme, der kræver lægetilsyn, så bed anklageren påføre den seddel, der udfyldes til fængslet, at arrestanten skal have lægetilsyn.

Er der mange fremstillinger den pågældende dag og problemet påtrængende, så bed eventuelt om, at arrestanten kommer til fængslet med særlig transport, i stedet for at han afventer en samlet transport af dagens arrestanter.

Det er desværre ikke en selvfølge, at personer, der ser ud til at lide af sindslidelser, bliver anbragt i psykiatrisk afdeling i stedet for fængsel.

I København kommer de, medmindre de i forvejen er godt kendt i det psykiatriske system, i stedet ud til Vestre Fængsel, og herfra kan lægerne heller ikke uden videre visitere dem videre til et hospital, med mindre det skønnes, at indlæggelse er akut påkrævet.

Du skal derfor som forsvarer følge op på en sådan situation og eventuelt begære frihedsberøvelsen ophævet, når arrestanten ikke som forudsat af den rare dommer kommer under kompetent hospitalsbehandling, eller mentalundersøgelse påbegyndes.

Lf.Medd. 28/1998Ø En for røveri sigtet varetægtsarrestant blev løsladt, da der gik for lang tid, uden at en mentalobservation reelt blev påbegyndt. Den pågældende blev heller ikke som forudsat overført til hospital efter varetægtsfængsling. Det skete først efter ca. 18 dage i forbindelse med et temmelig alvorligt selvmordsforsøg, hvor han måtte genoplives.

Surrogat - Varetægtsfængsling

Særligt vedrørende børn og sindssyge, se også ovenfor under **Børn og Sygdom**

Bemærk, at RPL § 765 kræver, at den sigtede samtykker i foranstaltningen.

Oftest er problemerne med surrogatanbringelse af unge ikke at overtale retten, men snarere spørgsmålet om der er plads. Undertiden har den unge allerede brændt nogle chancer af, f.eks.:

U.1984.659Ø Den 16-årige T, der havde en tidligere betinget straf for røveri, var nu tiltalt ved nævningeting for forsøg på røveri efter § 288, stk. 1, nr. 1, røveri efter § 288, stk. 2, jfr. stk. 1, nr. 1 og forsøg herpå samt overtrædelse af våbenloven. Der forelå negative udtalelser fra Social- og sundhedsforvaltningen og fra institutioner, hvor T tidligere havde været anbragt, om det formålstjenlige i ny institutionsanbringelse som surrogat for varetægtsfængsling. Fængslingsbetingelserne efter retsplejelovens § 762, stk. 1 nr. 2 fandtes at foreligge, men under hensyn til T's unge alder fandtes det rettest, at han, så vidt muligt omgående, blev overført til en lukket institution uden for fængselsvæsenet.

U.1997.259H Varetægtsfængsling i surrogat i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, jf. § 765, efter dom, ved hvilken T var fundet straffri efter straffelovens § 16.

Skal en varetægtsarrestant overføres til en fuldbyrdelsesanstalt, hospital m.v. i medfør af reglerne i RPL § 777, skal sigtede selv, anklagemyndigheden og institutionens ledelse samtykke heri.

I særlige situationer kan det dog undtagelsesvist ske uden **arrestantens** samtykke.

U.1985.775H Efter at mentalundersøgelse på amtshospital var tilendebragt, ønskede forsvareren under henvisning til suicidalrisiko retskendelse for, at tiltalte under nævningesagen forblev på amtshospital. Da anklagemyndigheden ikke havde givet samtykke hertil, kunne domstolene ikke træffe sådan bestemmelse, jfr. retsplejelovens §§ 777 og 770, stk. 2.

Anholdtes rettigheder under tilbageholdelsen hos politiet

Justitsministeriet har efter opfordring fra Torturkomiteen fastsat følgende regler om anholdtes kontakt med omverdenen under tilbageholdelsen hos politiet (Lf.Medd. 57/1997).

Anholdelse - Underretning til pårørende og advokat - Lægelig bistand

JUSTITSMINISTERIET
Civil- og Politiafdelingen
Politikontoret

Den 20. jan. 1997

Cirkulæreskrivelse til politi og anklagemyndigheden om underretning til pårørende eller andre om en anholdelse, om anholdtes lejlighed til at kontakte advokat og om anholdtes adgang til at få tilkaldt lægelig bistand.

1. Indledning.

I denne cirkulæreskrivelse fastsættes nærmere regler om anholdtes adgang til selv at underrette pårørende m.v. om anholdelsen og til at kontakte en advokat, samt om anholdtes adgang til at anmode om at blive tilset af en læge.

Cirkulæreskrivelsen bevirker således ikke en indskrænkning i politiets pligt til af egen drift om fornødent at underrette pårørende eller sørge for, at den anholdte får bistand af en advokat eller en læge.

Orienteringen af den anholdte bør naturligvis søges gennemført på et sprog, som den anholdte forstår.

De i afsnit 2-6 fastlagte retningslinier for anholdelser inden for strafferetsplejen finder, i det omfang det er muligt, tilsvarende anvendelse i tilfælde, hvor en person er taget i forvaring af politiet, uden at der er tale om en anholdelse i strafferetsplejens former, f.eks. vidner og fagedklienter.

Med henblik på udlevering til den anholdte, når denne er indbragt på politistationen, vedlægges som bilag en skriftlig vejledning.

2. Underretning af pårørende eller andre om anholdelsen.

Det fremgår af retsplejelovens § 758, at den anholdte - med de i bestemmelsen nævnte undtagelser - ikke er undergivet andre indskrænkninger i sin frihed, end anholdelsens øjemed og ordenshensyn

nødvendiggør. Om denne bestemmelse har Strafferetsplejeudvalget i betænkning 728/1974 om anholdelse og varetægt anført følgende:

"Det er udvalgets opfattelse, at det under hensyn til anholdelsens kortvarighed ikke er påkrævet herudover i loven at give regler om behandlingen af anholdte. Udvalget er opmærksom på, at den anholdte på en række punkter kan have behov for bistand, f.eks. med hensyn til underretning af pårørende, arbejdsgiver og eventuelt advokat, samt til at drage omsorg for sine personlige ejendele. Udkastet giver i den foran nævnte regel en anvisning på, at den anholdte kan sætte sig i forbindelse med omverdenen for så vidt dette er foreneligt med anholdelsens øjemed og ordenshensyn. Den nærmere regulering kan eventuelt ske ved instruksoriske forskrifter. Udvalget betragter det som en selvfølge, at politiet ved anholdelsen af personer under 18 år underretter forældremyndighedens indehaver eller andre, der har den faktiske omsorg for den unge, jfr. rigsadvokatens cirkulære nr. 174 af 4. august 1966, punkt 50. Også anholdte over denne alder bør, hvis ikke afgørende efterforskningsmæssige hensyn er til hinder herfor, have adgang til - eventuelt telefonisk - at underrette familie og efter omstændighederne arbejdsgiver, advokat og andre. Undertiden kan det være rimeligt, at underretning foretages af en polititjenestemand."

Justitsministeriet er enig i den opfattelse, som udvalget har givet udtryk for.

Udenlandske statsborgere, der anholdes i Danmark, har endvidere ifølge Wienerkonventionen af 24. april 1963, der blev ratificeret af Danmark den 25. oktober 1972, ret til at kontakte deres lands ambassade eller konsulat.

Med henblik på at præcisere hvilken fremgangsmåde, der bør følges med hensyn til den anholdtes adgang til at underrette pårørende m.v. om anholdelsen, fastsættes det herved, at politiet uden ugrundet ophold skal give den anholdte lejlighed til at underrette sine nærmeste pårørende eller andre relevante personer, f.eks. sin arbejdsgiver, om anholdelsen, medmindre der efter sagens konkrete omstændigheder er grund til at antage, at anholdte derved vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at foranledige spor fjernet eller advare eller påvirke andre.

Det vil sige, at den anholdte normalt skal have mulighed for at foretage en sådan underretning i umiddelbar tilknytning til, at han indbringes til politistationen. Praktiske forhold såvel som den anholdtes øjeblikkelige reaktion på en muligt overraskende anholdelse vil således i almindelighed tale imod, at underretning gives på et tidligere tidspunkt.

Er det ikke muligt umiddelbart i tilknytning til indbringelsen på politistationen at vurdere risikoen for, at anholdte gennem underretningen vil vanskeliggøre forfølgningen, skal politiet uden ugrundet ophold afklare dette spørgsmål.

Såfremt hensynet til efterforskningen gør det påkrævet, kan underretningen foretages af en polititjenestemand.

Det skal noteres - f.eks. ved anførsel i anholdelsesrapporten eller anholdelsesprotokollen - at ovenstående regler er iagttaget. Såfremt der ikke udarbejdes anholdelsesrapport el. lign., skal det fremgå af døgnrapporten, at reglerne er iagttaget.

3. Anholdtes adgang til at kontakte en advokat.

Ud fra de samme hensyn, som er nævnt under punkt. 2, fastsættes det herved, at politiet uden ugrundet ophold skal give anholdte lejlighed til at kontakte en advokat, der opfylder betingelserne for at kunne virke som forsvarer i sagen, jf. herved retsplejelovens kapitel 66.

Som det fremgår af reglerne i retsplejelovens kapitel 66, kan retten under visse betingelser afvise en valgt forsvarer eller nægte at beskikke den advokat, som sigtede ønsker. Hvis der i sagen er omstændigheder, der medfører, at politiet vil modsætte sig, at en bestemt advokat beskikkes som forsvarer, kan politiet foreløbig nægte anholdte ret til at kontakte denne bestemte advokat. Spørgsmålet om, hvorvidt den anholdte skal have ret til bistand fra den pågældende advokat, må herefter forelægges for retten, jf. herved retsplejelovens § 730, stk. 3, og § 733, stk. 2. Den anholdte skal have lejlighed til at kontakte en anden advokat.

Politiet skal som hidtil i forbindelse med vejledningen af en sigtet om adgangen til at kontakte en advokat oplyse den sigtede om, at han er pligtig at erstatte det offentlige vederlaget til forsvareren, hvis han findes skyldig, jf. § 2, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 467 af 26. september 1978. Politiet bør selvsagt ikke herved søge at påvirke den sigtedes vurdering af sit behov for advokatbistand.

Det skal noteres - f. eks. ved anførsel i anholdelsesrapporten eller anholdelsesprotokollen - at ovenstående regler er iagttaget. Såfremt der ikke udarbejdes anholdelsesrapport el. lign., skal det fremgå af døgnrapporten, at reglerne er iagttaget.

4. Anholdtes adgang til lægelig bistand.

Det må betragtes som en selvfølge, at personer, der er anholdt, kommer under lægelig behandling i alle tilfælde, hvor der er behov herfor, enten ved at de bringes til skadestuen på et hospital eller til vagtlægen, eller ved tilkaldelse af læge til politistationen, alt efter hvad der i den konkrete situation skønnes mest hensigtsmæssigt og forsvarligt.

I tilfælde, hvor en anholdt ønsker læge tilkaldt, skal politiet uden ugrundet ophold give anholdte lejlighed til at kontakte en læge.

Anholdtes ønske om at kontakte en bestemt læge skal imødekommes i det omfang, det er praktisk muligt og forsvarligt.

Det skal noteres - f.eks. ved anførsel i anholdelsesrapporten eller anholdelsesprotokollen - om anholdte har fremsat ønske om at få kontakt til en læge, herunder om ovenstående regler er iagttaget. Såfremt der ikke udarbejdes anholdelsesrapport el. lign., skal det fremgå af døgnrapporten, at reglerne er iagttaget.

5. Spirituspåvirkede personer.

Det forekommer, at politiet helt eller delvis må udsætte afhøringen af en anholdt i situationer, hvor den anholdte på grund af spirituspåvirkethed ikke for tiden skønnes egnet til afhøring. Det vil tilsvarende kunne forekomme, at en person ved anholdelsen er i en sådan tilstand, at den pågældende først på et senere tidspunkt, når tilstanden er bedret, har mulighed for at udnytte adgangen til selv at kontakte en advokat. Den pågældende bør derfor, så snart tilstanden er således bedret, gives lejlighed til at kontakte en advokat, jf. i øvrigt ovenfor under pkt. 3.

Opmærksomheden henledes i øvrigt på, at der for så vidt angår personer tilbageholdt med henblik på detentionsanbringelse er fastsat særlige regler i Rigspolicehens kundgørelse II nr. 55 om detentionsanbringelse af spirituspåvirkede personer. Der henvises særligt til kundgørelsens § 8 om den tilbageholdtes adgang til at underrette sit hjem, samt §§ 9-11 om lægeundersøgelse af den tilbageholdte.

6. Unge under 18 år.

Ved anholdelse af unge under 18 år finder ovenstående regler tilsvarende anvendelse. Opmærksomheden henledes tillige på Rigsadvokatens cirkulære om behandling af sager mod unge lovovertrædere af 4. august 1966. Der henvises særligt til reglerne om politiets underretning af hjemmet om tilbageholdelsen og reglerne om tilkaldelse af en repræsentant fra social- og sundhedsforvaltningen med henblik på dennes overværelse af en eventuel afhøring.

P. M. V.
Lars Bay Larsen

Vejledning til anholdte.

Kontakt til pårørende, arbejdsgiver m.v.

Du har ret til at kontakte din familie eller arbejdsgiver for at orientere dem om anholdelsen.

Politiet kan dog for en tid nægte dig at foretage en sådan underretning, hvis sagens konkrete omstændigheder giver grundlag for at antage, at du derved vil vanskeliggøre forfølgningen af sagen. I den situation kan det også være, at det er politiet, der, hvis du ønsker det, orienterer din familie eller arbejdsgiver om anholdelsen.

Hvis du som anholdt ikke er blevet løsladt inden 24 timer, skal du fremstilles for en dommer. Dommeren kan løslade dig, bestemme at anholdelsen skal opretholdes i op til 3 gange 24 timer eller bestemme, at du skal varetægtsfængsles.

Kontakt til advokat.

Du har som anholdt ret til at kontakte en advokat.

I visse tilfælde kan politiet nægte dig at kontakte en bestemt advokat. Dette spørgsmål kan i givet fald kræves indbragt for retten.

Både politiet og din advokat kan fortælle dig om muligheden for at få en advokat beskikket, og hvem der skal betale for advokaten.

Kontakt til læge.

Hvis du lider af en sygdom, der kræver behandling, bør du hurtigst muligt fortælle det til politiet.

Skønner politiet, at du har behov for lægelig behandling, vil politiet sørge for, at du undergives sådan behandling.

Selv om politiet eventuelt vurderer, at du ikke har behov for at blive tilset af en læge, har du altid ret til at kontakte og modtage besøg af din egen læge eller lægevagten. Politiet har telefonnummeret på lægevagten. I disse tilfælde er udgiften til lægebistand normalt politiet uvedkommende.

Kontakt til ambassade.

Er du udenlandsk statsborger, har du ret til at kontakte dit lands ambassade eller konsulat. Politiet kan hjælpe dig med at komme i kontakt med ambassaden eller konsulatet.

Landsforeningens Meddelelse 67/2002

Lukkede døre og navneforbud, TV-transmission og billeder

Retsplejelovens § 29, § 30 og § 31

Bestemmelsen vedr. lukkede døre og navneforbud findes i RPL § 29 – 31, som reglerne er blevet ændret i oktober 1999.

Det er normalt politiet, der vil have lukkede døre af hensyn til sagens efterforskning, og oftest er det da fornuftigt og sammenfaldende med den sigtedes interesser.

Vær imidlertid opmærksom på, at lukkede døre ikke er ensbetydende med navneforbud, så hvis den sigtede er interesseret heri, bør dette spørgsmål forhandles, inden dørene lukkes, så eventuelt tilstedeværende pressefolk ikke slår den sigtedes navn stort op, trods de lukkede døre.

Undertiden er det ikke helt så godt med de lukkede døre. I sager, der i særlig grad er undergivet pressens bevågenhed, kan det føre til ensidige informationer fra anklagemyndigheden til offentligheden.

Derfor kan forsvareren eventuelt have anledning til at påpege, om de har en selvstændig interesse i at tilslutte sig begæringen om dørlukning, idet dørlukning med andre begrundelser end hensynet til sagens opklaring vil udelukke politiet fra at meddele oplysninger fra retsmødet.

Det kan efter omstændighederne være rigtigst at foretrække de åbne døre, således at pressen ikke blot hører anklagemyndighedens sigtelse, men også den sigtedes version af sagen.

I særlige tilfælde gennemføres sager for “dobbelt lukkede døre”, således at selve spørgsmålet om dørlukning behandles for lukkede døre, og således at eventuelle tilhørere hverken hører om sigtelsen eller den sigtedes person.

Særligt om navneforbud

Selv om der nedlægges navneforbud, skal man være klar over, at identiteten på den sigtede kan blive udbredt til en større kreds.

Hvis pressen i særlig grad interesserer sig for sagen og den sigtedes person, vil de enkelte bladredaktioner undertiden gå så tæt på i beskrivelsen, at man ved at sammenstykke beskrivelsen fra flere redaktioner meget let kan finde frem til identiteten på den pågældende, selv om den enkelte redaktion isoleret set holder sig på den rigtige side af RPL § 31, stk. 1, om forbud mod "gengivelse af navn, stilling eller bopæl for sigtede (tiltalte) eller ... at den pågældendes identitet på anden måde offentliggøres."

Ved ændringen i 1999 afsvækkede man væsentligt den sigtedes beskyttelse mod at blive udhængt i offentligheden inden tiltale og dom. Det hedder i § 31, stk. 3:

"Retten skal ved afgørelsen om navneforbud tage hensyn til lovovertrædelsens grovhed og samfundsmæssige betydning. Det taler endvidere imod nedlæggelse af navneforbud, såfremt sigtede (tiltalte) har indtaget en stilling, som i forhold til offentligheden er særligt betroet."

Hertil kommer, at tilstedeværende pressefolk tillægges partsbeføjelse med hensyn til at ytre sig under retsmødet og kære afgørelsen, jfr. § 31 a, ligesom man senere fra pressens side kan begære, at et nedlagt navneforbud ophæves.

Nyere retspraksis både om lukkede døre og navneforbud:

Lf.Medd. 45/2002 Ø Selskabstømmersag, hvor der for advokat før 1999 var nedlagt navneforbud. Under anken begærede en journalist dette ophævet. Sagen vedrørte forhold begået i 1993, og landsretten fandt ikke, at sagens forhold for hans vedkommende havde en sådan grovhed eller samfundsmæssig betydning, at der var grund til at ophæve forbuddet. Landsretten tillagde det vægt, at anklagemyndigheden nu påstod T frifundet for retlighedsfrakendelse.

U.2001.2586 Ø Landsretten omgjorde for 7 ud af 8 byrettens bestemmelse om navneforbud i sag om skatte- og afgiftsunddragelse for betydelige beløb. Sagen var omfattet af det område, som RPL § 31, stk. 3, 1 pkt. henviser til. Navneforbuddet vedr. T8 opretholdt, idet der for hans vedkommende ikke var tale om en sådan grovhed eller samfundsmæssig betydning af forholdet.

U.2001.1373 V Landsretten omgjorde byrettens afgørelse, hvor man mod sigtedes protest ville have åbne døre under et efterforskningsforhør i en drabs sag vedr. en nærtstående. T var indlagt på psykiatrisk hospital og ønskede slet ikke at afgive forklaring i offentligt retsmøde. Landsretten besluttede herefter, at sagens behandling i offentligt retsmøde måtte antages på afgørende måde at forhindre sagens oplysning.

U.2001.908 V Dørlukning i grundlovsforhør om drabsforsøg, da psykisk uligevægtig arrestant ellers ikke ville udtale sig.

U.2001.237 Ø Overtrædelse af navneforbud i dagblad. Bøde.

U.2000.1682H Ældre navneforbud skal behandles efter de nye regler, siger Højesteret, efter at der i Østre Landsret var modstridende afgørelser herom. Det kom konkret til at betyde, at et navneforbud for 8 personer i en selskabstømmersag blev hjemvist til fornyet behandling i landsretten.

U.2000.998Ø Dørlukning begæret under efterforskningsforhør, hvor sag ventedes fremmet efter § 925. Sagen drejede sig om overgreb på mindreårige drenge. Anklager, forsvarer og bistandsadvokat var enige om de lukkede døre, men på pressens begæring besluttede byretten, at dørene skulle være åbne. Landsretten anførte, at retsmødet blev afholdt efter § 747. Først ved beslutning om tiltalerejsning og sagens fremme ville retsmødet have karakter af en egentlig domsforhandling, jfr. § 925, stk. 4. Dørlukning burde derfor ikke være nægtet under henvisning til § 29, stk. 3. Landsretten fandt, at hensynet til sagens oplysning afgørende talte for lukkede døre, jfr. § 29, stk. 2, nr. 3.

U.2000.267Ø Navneforbud ophævet ved domsforhandlingens start efter begæring af pressen i sag om tre "sidegadevekslerer", der var tiltalt for at beregne skjulte avancer og presse kunderne til at fortsætte investeringer. Afgørelsen, der bl.a. lagde vægt på lovovertrædelsens grovhed, blev stadfæstet af landsretten.

U.2000.265Ø Efter de tilstedeværende pressefolks protest blev der ikke i grundlovsforhør nedlagt navneforbud i sag med sigtelse efter straffelovens § 180 om brandstiftelse i større beboelsesejendom. T var tidligere idømt 3 års fængsel for samme bestemmelse. Forsvareren kærede, landsretten stadfæstede kendelsen. Da navneforbuddet aldrig havde været nedlagt, var der ikke hjemmel til at tillægge kæremålet opsættende virkning.

U.1999.840H Under forberedelse af nævningsag før lovændringen i 1999 mod 6 om indsmugling af store mængder narko, traf landsretten efter begæring fra anklagemyndigheden bestemmelse om, at tidligere nedlagte navneforbud for 4 tiltalte skulle ophæves fra domsforhandlingens begyndelse. Navneforbud for de to sidste blev nægtet. Højesteret stadfæstede afgørelserne med henvisning til hensynet til offentligheden i strafferetsplejen sammenholdt med tiltalens omfang og karakter.

U.1999.667Ø Sagen afgjort efter de tidligere regler, men formentlig stadig aktuel. Selv om anklagemyndigheden ikke havde protesteret i grundlovsforhør mod navneforbud, udelukkede det ikke, at spørgsmålet på et senere tidspunkt blev undergivet fornyet forhandling. Der forelå nu sådanne omstændigheder, at offentlig interesse i offentliggørelse af den sigtedes navn måtte tillægges større vægt end hans interesse i hemmeligholdelse.

Diametralt modsat er to kendelser om TV-transmission af domsafsigelser. Sådanne kan bl.a. findes i U.2001.2492 H, der giver tilladelse og U 2001.1255 H, der ikke giver tilladelse til direkte transmission.

U 2001.2187 Ø giver bøde til en fotograf, der havde fotograferet to tiltalte i retsbygningen. Offentlige efterlysninger af kendte sigtede er forholdsvis sjældent, se dog et eksempel i U.2001.1637 Ø.

Register

Advokat under anholdelse	197	Lukkede døre	198
Aflytning	176	Lægelig bistand under anh.	196
Anholdte, vejledning	194	Lægelig bistand under fæng.	190
Begrundelser	183	Navneforbud	198
Besøg	189	Opsættende virkning	184
Billeder	200	Ransagning, hemmelig	180
Brevhemmelighed	176	Rumaflytning i fængsler	178
Børn, se også Isolation	192	Sindslidelser	193
Dobbelt lukkede døre	198	Snifferprogrammer	178
Enerumsanbringelse	190	Stadfæstelser	184
Fotos	200	Standard Minimum Regler	190
Fremstilling til retsmøde	184	Surrogat	193
Frivillig isolation	190	Sygdom	192
Håndskrevne kæreskrifter	177	Tavshedspligt	176
Institutioner for børn	192	Telefoner, se Aflytning	
Isolation	189	Tilfældighedsfund	181
Kontakt til pårørende	190	TV-transmissioner	200
Kære af fængslinger	182	Tys-tys af klasse A	177
Kæreskrifter i tys-sager	177	Underretning i tys-sager	181
		Underretning om retsmøde	176
		Underretning til pårørende	197
		Varetægtsfængsling	182